ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Michala Bobka v právní věci žalobce: **M. S. B.**, zastoupený Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 25, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Praha 3, Olšanská 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 9. 6. 2021, č. j. 41 A 53/2018-118,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 8. 6. 2018, č. j. KRPB-260492-24/ČJ-2017-060022-50A, uložila Policie ČR, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, odbor cizinecké policie (dále jen „správní orgán I. stupně“) žalobci podle § 50a odst. 3 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), povinnost opustit území ČR a podle § 50a odst. 4 tohoto zákona stanovila dobu k vycestování do 60 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Odvolání proti tomuto rozhodnutí zamítla žalovaná rozhodnutím ze dne 22. 8. 2018, č. j. CPR-22373-2/ČJ-2018-930310-V242.

[2] Rozhodnutí žalované napadl žalobce žalobou; rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 9. 1. 2019, č. j. 41 A 53/2018-67, bylo rozhodnutí žalované zrušeno a věc jí byla

vrácena k dalšímu řízení. Krajský soud vycházel z toho, že žalobce disponoval povolením k dlouhodobému pobytu za účelem studia, jehož platnost vypršela dne 13. 9. 2017. Dne 14. 9. 2017 se dostavil na Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo vnitra"), aby požádal o prodloužení platnosti tohoto povolení. Tam mu bylo sděleno, že jeho žádost je opožděná a že jí pravděpodobně nebude vyhověno. Téhož dne žalobce obdržel výjezdní příkaz s platností do 12. 11. 2017. Dne 13. 11. 2017 se žalobce dostavil ke správnímu orgánu I. stupně za účelem řešení své pobytové situace. V návaznosti na to bylo se žalobcem zahájeno řízení o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců. Správní orgán I. stupně nicméně shledal, že rozhodnutím o správním vyhoštění by bylo nepřiměřeně zasaženo do soukromého života žalobce s ohledem na jeho prezenční studium na Provozně ekonomické fakultě Mendelovy univerzity v Brně a stipendium, které mu bylo přiznáno do 30. 9. 2020. Proto řízení o správním vyhoštění „*odklonil*" do řízení o povinnosti opustit území a rozhodnutím označeným v odst. [1] výše žalobci uložil povinnost opustit území podle § 50a odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Podle názoru krajského soudu bylo ve skutkovém kontextu věci i toto mírnější rozhodnutí vůči žalobci nepřiměřeně tvrdé, neboť nepřiměřeně zasahovalo do jeho soukromého života; dle jeho názoru bylo namístě aplikovat § 174a zákona o pobytu cizinců

[3] Rozsudek krajského soudu ze dne 9. 1. 2019 napadla žalovaná kasační stížností, které Nejvyšší správní soud vyhověl, a rozsudkem ze dne 23. 4. 2021, č. j. 3 Azs 45/2019-33 (dále také „zrušující rozsudek NSS") rozsudek krajského soudu z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.") zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Krajský soud, vázán právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozsudku, ve věci opětovně rozhodl a žalobu rozsudkem ze dne 9. 6. 2021, č. j. 41 A 53/2018-118 (nyní napadeným kasační stížností) zamítl.

[4] Krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že žaloba obsahovala dvě námitky. První z nich směřovala k otázce přiměřenosti dopadů žalovaného rozhodnutí do soukromého života žalobce; tato námitka již byla konečným způsobem vypořádána zrušujícím rozsudkem NSS jako nedůvodná, přičemž krajský soud byl takto vysloveným právním názorem kasačního soudu vázán. Druhou námitkou žalobce poukazoval na fakt, že brojil žalobou i proti rozhodnutí o zastavení řízení o prodloužení platnosti jeho dlouhodobého pobytu, které krajský soud přiznal odkladný účinek. S ohledem na přiznaný odkladný účinek této žalobě pobýval na území ČR celou dobu legálně a žalovaná tak měla řízení o povinnosti opustit území zastavit. Ani tuto námitku neshledal krajský soud důvodnou a konstatoval, že žalobce *žádost* o prodloužení platnosti pobytového titulu podal až po uplynutí doby platnosti jeho původního povolení k dlouhodobému pobytu. Tím pádem mu podání opožděné žádosti nemohlo založit fikci pobytu. Ani následně podaná žaloba, které krajský soud přiznal odkladný účinek, jej „*nemohla vrátit do doby fikce. Tu totiž nikdy nezískal.*"

[5] Proti tomuto rozsudku brojí žalobce (dále jen „stěžovatel") kasační stížností, odvolávající se na důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[6] Stěžovatel nejprve označuje rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný; v čem má tato vada konkrétně spočívat, nicméně neuvedl. Pokud jde o samotné právní posouzení

věci, trvá stěžovatel na tom, že správní orgány nebyly oprávněny vést řízení o jeho povinnosti opustit území ČR. Krajský soud nesprávně interpretoval § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, na základě něhož stěžovateli svědčila fikce pobytu, neboť mu ve včasném podání žádosti zabránily *důvody na jeho vůli nezávislé*; stěžovatel tak byl v souladu s § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců oprávněn podat žádost opožděně, avšak do 5 dnů po odpadnutí těchto překážek, což učinil. O existenci či neexistenci těchto překážek bylo pravomocně rozhodnuto až rozhodnutím Komise pro rozhodování o věcech pobytu cizinců (dále jen „komise“) dne 25. 1. 2018, č. j. MV-139008-5/SO-2017, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání ve věci zastavení řízení o žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu. Žalovaná ani orgán I. stupně tudíž nebyli ke dni zahájení řízení oprávněni tyto překážky posuzovat. Právo pobytu bylo stěžovateli zachováno, neboť žalobě proti výše specifikovanému rozhodnutí komise ze dne 25. 1. 2018 byl usnesením Krajského soudu v Brně přiznán odkladný účinek. Stěžovatel má tak za to, že na území ČR nikdy nepobýval nelegálně, jelikož zde pobýval na základě fikce pobytu ve smyslu § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců a posléze na základě přiznaného odkladného účinku. K tomu stěžovatel odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 30. 9 2008, sp. zn. II. ÚS 1260/07, dle kterého odkladný účinek působí *ex tunc*. Krajský soud tak dospěl k nesprávným závěrům, že přiznaný odkladný účinek nemohl zpětně legalizovat neoprávněný pobyt žalobce, který započal dne 13. 11. 2017.

[7] K existenci překážek nezávislých na jeho vůli, které mu zabránily ve včasném podání žádosti, stěžovatel uvádí, že se pokusil žádost o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu podat dvakrát před uplynutím zákonné lhůty podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců; při prvním pokusu mu bylo sděleno, že má přijít následující den, což však bylo již po uplynutí lhůty podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel přitom v té době nebyl právně zastoupen a s ohledem na jazykovou bariéru a absenci právního vzdělání nemohl plně porozumět důsledkům pozdního podání žádosti, o nichž nebyl žádným způsobem poučen. Stěžovatel tak uzavírá, že žádost nepodal včas z důvodů na jeho vůli nezávislých; žádost podal následující den po odpadnutí této překážky, spolu s žádostí o prominutí zmeškání lhůty.

[8] Závěrem stěžovatel dodává, že rozhodnutí žalované je nepřiměřeně tvrdé, neboť stěžovatel v ČR žije téměř 5 let a je zde plně integrován, řádně zde studuje vysokou školu, v únoru 2022 měl obhajovat svou bakalářskou práci. Zamítnutí kasační stížnosti by mohlo zhatit jeho cíl dostudovat, čímž by bylo zasaženo do jeho soukromého a rodinného života.

[9] Žalovaná ve svém vyjádření v celém rozsahu odkázala na spisovou dokumentaci a navrhla, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

[10] Nejdříve se Nejvyšší správní soud zabýval přípustností kasační stížnosti s ohledem na to, že se jedná již o druhou kasační stížnost stěžovatele v téže věci. Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. opakovaná kasační stížnost není přípustná, s výjimkou případů, kdy stěžovatel namítá, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Nic takového stěžovatel netvrdí. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009-165 (rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), nicméně dospěl k závěru, že s ohledem na účel citovaného

ustanovení, kterým je zabránit, aby se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval otázkami, ke kterým již v předchozím zrušujícím rozsudku v dané věci vyjádřil svůj závazný právní názor, nebude opakovaná kasační stížnost nepřípustná ani v případě, kdy Nejvyšší správní soud zrušil předchozí rozhodnutí krajského soudu pouze pro nepřezkoumatelnost nebo jiné procesní pochybení a nevyjádřil se nijak k meritu věci.

[11] V nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud ve svém zrušujícím rozsudku konstatoval pochybení krajského soudu, spočívající v nesprávném právním posouzení otázky přiměřenosti dopadů rozhodnutí žalované do soukromého života stěžovatele. Neztotožnil se s názorem krajského soudu, že rozhodnutím žalované bylo do soukromého života stěžovatele zasaženo nepřiměřeně; neshledal tedy žalobou namítané porušení § 174a zákona o pobytu cizinců, pro které krajský soud rozhodnutí žalované zrušil. Důvodností druhé žalobní námitky, týkající se dopadu odkladného účinku přiznaného žalobě proti rozhodnutí ve věci žádosti stěžovatele o prodloužení platnosti dlouhodobého pobytu, se kasační soud nezabýval, neboť touto otázkou se nezabýval ani krajský soud; *ratio decidendi* jeho rozhodnutí spočívalo v konstatovaném porušení § 174a zákona o pobytu cizinců správními orgány.

[12] Jelikož se tedy Nejvyšší správní soud k důvodnosti druhé žalobní námitky dosud věcně nevyjádřil, považuje opakovanou kasační stížnost za přípustnou a přezkoumal proto napadený rozsudek v jejím rozsahu (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. Vlastní přezkum rozhodnutí je totiž možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí je srozumitelné a vychází z relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Napadený rozsudek tyto požadavky bezezbytku splňuje, neboť se krajský soud dostatečně vypořádal s oběma žalobními námitkami a jeho závěry jsou podpořeny srozumitelnou a logickou argumentací. O tom, že je napadený rozsudek opřen o dostatek relevantních důvodů, ostatně svědčí i skutečnost, že stěžovatel s jeho závěry polemizuje; nadto stěžovatel ani nenaznačil, v čem má tato vytýkaná vada spočívat. Kasační důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy není dán.

[15] Co se týká samotného právního posouzení věci, krajský soud se problematikou dopadů odkladného účinku přiznaného žalobě, kterou stěžovatel podal ve věci zastavení řízení o jeho žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, podrobně zabýval v odstavcích [13] až [19], kde srozumitelně objasnil, proč přiznaný odkladný účinek stěžovateli právo pobytu nezachoval.

[16] Zákon o pobytu cizinců zakládá v § 47 odst. 4 tohoto zákona tzv. *fikci pobytu*, která je nastolena v případě, kdy cizinec podá žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu, jehož platnost uplyne dříve, než správní orgán o této žádosti pravomocně rozhodnou. V případě, kdy správní orgány následně žádost zamítnou či řízení zastaví a cizinec proti

tomuto rozhodnutí podá žalobu, které je přiznán odkladný účinek podle § 73 odst. 3 s. ř. s., dojde k navození stavu „jako by řízení o žádosti ukončeno nebylo“, neboť dochází k sistaci účinků konečného rozhodnutí ve věci. Tento postup platí ovšem pouze za situace, kdy cizinec podá žádost včas, tj. před uplynutím platnosti jeho pobytového povolení, jak zcela jednoznačně vyplývá z dikce § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, spojujícího fikci oprávněného pobytu s podmínkou, že žádost *byla podána v souladu s podmínkami uvedenými v odstavcích 1 až 3*; v těchto odstavcích jsou přitom stanovený lhůty pro podání žádosti. Tato situace však v posuzovaném případě nenastala. Jak vyplývá z výše uvedeného, stěžovatel žádost podal až po uplynutí platnosti pobytového povolení, tudíž fikce pobytu v jeho případě nenastala. Nejvyšší správní soud se tak plně ztotožňuje s názorem krajského soudu, který v odst. [17] a [18] konstatoval: „*Žalobce ovšem žádost včas nepodal. Podal ji až po uplynutí doby platnosti jeho původního povolení k dlouhodobému pobytu. Tím pádem podání opožděné žádosti nemohlo založit fikci pobytu. A následně podaná žaloba, které krajský soud přiznal odkladný účinek, jej ani nemohla vrátit do doby fikce. Tu totiž nikdy nezískal. Ostatně i proto mu OAMP vydal výjezdní příkaz a nikoliv tzv. překlenovací štítek podle § 47 odst. 11 zákona o pobytu cizinců* [...] *Důsledkem přiznání odkladného účinku však bylo pouze to, že žalobce nemusel vycestovat a mohl zde vyčkat rozhodnutí soudu. Přiznaný odkladný účinek však nemohl zpětně legalizovat neoprávněný pobyt žalobce, který započal dne 13. 11. 2017.*“

[17] Lze tedy uzavřít, že stěžovateli fikce pobytu v době rozhodování správních orgánů v řízení vedeném podle § 50a zákona o pobytu cizinců nesvědčila, a proto odkladný účinek přiznaný jeho žalobě ve věci žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu neměl vliv na posuzované řízení. Nejvyšší správní soud tak dospěl ke stejnému právnímu závěru jako krajský soud; kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tudíž nebyl naplněn.

[18] Stěžovatel dále namítal, že v souladu s § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců nemohl žádost podat z důvodu *existence překážek nezávislých na jeho vůli*. Ty stěžovatel spatřuje v tom, že při prvním pokusu o podání žádosti o prodloužení platnosti pobytového oprávnění se na něj nedostala řada. Následně se stěžovatel na ministerstvo vnitra dostavil až den po skončení platnosti pobytového titulu (14. 9. 2017). Tuto argumentaci ovšem stěžovatel poprvé uplatnil až v kasační stížnosti. Jedná se tak o nepřípustnou námitku (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), neboť nebyla uplatněna již v řízení před krajským soudem, přestože v tom stěžovateli nic nebránilo.

[19] S námitkami týkajícími se nepřiměřenosti žalovaného rozhodnutí se Nejvyšší správní soud již vypořádal, a to v předcházejícím zrušujícím rozsudku, konkrétně v odst. [14] až [18]; jedná se tak o opakovanou kasační argumentaci, která je podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. nepřípustná.

[20] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, *in fine* s. ř. s. jí zamítl.

[21] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem,

které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka - žalovanou, v jejím případě nebylo prokázáno, že by jí v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jejím případě rozhodl tak, že se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 22. prosince 2022

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu